

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1KO/6/2016
Identifikačné číslo spisu: 1110232227
Dátum vydania rozhodnutia: 06.12.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Prieceľová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:1110232227.1

UZNESENIE

Kompetenčný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov: 1/ D. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom E. XX, N. X., korešpondenčná adresa D. 8, E., 2/ S.. N. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom E. XXXX/XX, E., 3/ P. R. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom Z. XX, Košice, proti žalovanej: Slovenská republika - Ministerstvo financií Slovenskej republiky, so sídlom Štefanovičova 5, Bratislava, o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 21C/131/2010, o nesúhlase Národnej banky Slovenska s postúpením veci Okresným súdom Bratislava, takto

rozhodol:

- I. Vec patrí do právomoci súdov.
- II. Vecne a miestne príslušným súdom na konanie v prvej inštancii je Okresný súd Bratislava I.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I ako súd prvej inštancie [ďalej tiež ako „súd prvého stupňa“ v znení pôvodne aplikovaného zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (v ďalšom texte len „O. s. p.“)] konanie vo veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 21C/131/2010 zastavil a vyslovil, že po právoplatnosti uznesenia bude vec postúpená Slovenskej republike, zastúpenej Národnou bankou Slovenska, so sídlom Imricha Karvaša 1, Bratislava.

2. Súd prvého stupňa v odôvodnení rozhodnutia poukázal na § 15 ods. 1, § 4 ods. 1 písm. h/, § 16 ods. 4 veta prvá zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, § 135 a nasl. zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 103, § 8, § 104 ods. 1 O. s. p., ako aj rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10Co/396/2013 zo dňa 16. 01. 2014 a konštatoval, že podmienkou začatia súdneho konania v predmetnej veci je predchádzajúce neúspešné prerokovanie nároku na náhradu škody postupom podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z.. Absencia podania žiadosti o predbežné prerokovanie zo strany žalobcov bráni ďalšiemu postupu v konaní a predstavuje neodstrániteľnú prekážku konania v zmysle § 104 ods. 1 O. s. p.. O náhrade trov konania rozhodol súd prvého stupňa podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p tak, že túto nepriznal žiadnemu z účastníkov konania.

3. Po právoplatnosti vyššie označeného uznesenia (dňa 18. 02. 2015) bola vec postúpená Národnej banke Slovenska (ďalej tiež ako „NBS“), ktorá písomným podaním zo dňa 20. 02. 2016, Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky doručeným dňa 23. 02. 2016, podala návrh na rozhodnutie sporu o právomoc podľa § 8a O. s. p. z dôvodu jej nesúhlasu s postúpením veci na základe predmetného uznesenia. NBS tvrdí, že Okresný súd Bratislava I nevzal do úvahy časové obdobie, v ktorom malo dôjsť k spôsobeniu škody žalobcom nesprávnym úradným postupom v súvislosti s činnosťou spoločností HORIZONT SLOVAKIA, a. s. a B. M. G. INVEST s. r. o. ako nebankových subjektov v rokoch 2001 a 2002, v dôsledku ktorej skutočnosti súd nesprávne aplikoval zákon č. 514/2003 Z. z., hoci správne mal aplikovať zákon č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (účinný do 30. 06. 2004). NBS navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol, že vec vedená na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 21C/131/2010 patrí do právomoci Okresného súdu Bratislava I.

4. Kompetenčný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „kompetenčný senát najvyššieho súdu“) ako súd príslušný na rozhodnutie sporov o právomoc medzi súdmi a inými orgánmi [§ 11 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po prejednaní veci bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že nesúhlas Národnej banky Slovenska s postúpením veci je dôvodný.

5. Návrh NBS na rozhodnutie sporu o právomoc bol podaný pred 1. júlom 2016, t. j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, preto kompetenčný senát najvyššieho súdu postupoval v zmysle § 470 ods. 1, ods. 2 veta prvá C. s. p., podľa ktorých ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti a právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Podľa § 27 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. (prechodné ustanovenie), zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona a za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, sa spravuje doterajšími predpismi. V posudzovanej veci (vzhľadom na obdobie, v ktorom malo dôjsť k namietanému skutku) je to zákon č. 58/1969 Zb., účinný od 01. 07. 1969 do 30. 06. 2004.

7. Podľa § 9 ods. 1 veta prvá zákona č. 58/1969 Zb., nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe alebo treste je potrebné vopred prerokovať s ústredným orgánom.

8. Podľa § 26 veta prvá zákona č. 58/1969 Z., o nárokoch podľa tohto zákona rozhodujú súdy.

9. Z obsahu s vecou súvisiaceho spisu Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 21C/131/2010 kompetenčný senát najvyššieho súdu zistil, že pôvodný žalobca PaedDr. Ján Feňo, nar. 11. 06. 1931, zomr. 17. 08. 2011, ako veriteľ uzavrel dňa 09. 08. 2001 Zmluvu o pôžičke so spoločnosťou HORIZONT SLOVAKIA a. s. (pôvodne HORIZONT SLOVAKIA o.c.p., akciová spoločnosť), IČO: 31 731 368, následne dňa 10. 12. 2001 uzavrel Zmluvu o pôžičke so spoločnosťou B.M.G. INVEST s. r. o., IČO: 31 701 493. Obidve tieto zmluvy boli uzavreté za účinnosti zákona č. 58/1969 Zb..

10. Výplývajúc z členenia zákona č. 58/1969 Zb., v ktorom v prvej časti zákona je upravená zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím a v druhej časti zodpovednosť za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, pričom povinnosť prerokovať s ústredným orgánom nárok na náhradu škody je výslovne zakotvená v § 9 ods. 1 (prvá časť, tretia hlava zákona), a to len nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím (a teda nie aj nesprávnym úradným postupom), je zrejmé, že povinnosť tvrdená Okresným súdom Bratislava I, teda predbežné prerokovanie nároku, sa pri nárokoch na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, nevyžadovala.

11. Vo vzťahu k uzneseniu Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10Co/396/2013 zo dňa 16. 01. 2014, v ktorom menovaný krajský súd vyhodnotil za akceptovateľný postup Okresného súdu Martin (ktorý konanie vo veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 11C/52/2012 tiež zastavil, pretože zo strany

poškodeného nebolo preukázané podanie žiadosti o predbežné prerokovanie nároku príslušnému štátnemu orgánu, čo má za následok nesplnenie podmienky na prejednanie nároku v občianskom súdnom konaní) a ktorým dôvodí vo svojom rozhodnutí Okresný súd Bratislava I, kompetenčný senát najvyššieho súdu uvádza, že toto nie je bez ďalšieho aplikovateľné na predmetnú vec, pretože vec rozhodovaná Krajským súdom v Žiline sa týkala žalobkyne, spoločnosti POHOTOVOSŤ, s. r. o., proti žalovanej Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, a z obsahu jeho rozhodnutia nie je zrejmé, v akom časovom období malo k spôsobeniu škody dôjsť a teda či v období, ktoré by bolo potrebné posudzovať podľa zákona č. 58/1969 Zb., ktorý predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom nevyžadoval, resp. v období, ktoré je potrebné posudzovať už podľa zákona č. 514/2003 Z. z., ktorý zakotvuje povinnosť predbežného prerokovania nároku na náhradu škody spôsobenej nielen nezákonným rozhodnutím, ale aj nesprávnym úradným postupom (§ 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z.).

12. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti kompetenčný senát najvyššieho súdu dospel k záveru, že v zmysle § 26 veta prvá zákona č. 58/1969 Zb. v spojení s § 470 ods. 1, § 3, § 12, § 13 a § 17 C. s. p., je daná právomoc súdov a na konanie v prvej inštancii je vecne a miestne príslušný súd uvedený vo výrokovej časti tohto uznesenia.

13. Toto uznesenie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v kompetenčnom senáte pomerom hlasov 7:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.